

Yazar

PROF. DR. CHRISTIAN RUMPF
Rumpf Hukuk Bürosu'nda avukat

Alman Vergi Hukuku'nun temelleri

Yabancı yatırımların vergisel çerçevesi

Alman Vergi Hukuku sadece kanunlarla değil, yönetmelik ve tebliğlerle düzenlenmiştir. Almanya'da hukukun hiçbir alanı, Vergi Hukuku gibi canlı ve değişken değildir. Bu hukuk alanında bir danışman ve mali müşavire ihtiyaç her zaman duyulmaktadır.

Her yıl yeni yönetmelik ve direktifler çıkartılmakta, vergi konularını görüşen yüksek mahkeme Federal Vergi Mahkemesi (Bundesfinanzhof) yeni değişiklikler yapmakta ve hatta bazı durumlarda Anayasa Mahkemesi dahi kararlar almaktadır. Tüm bunlara ek olarak Almanya'da mevcut federal sistem nedeniyle her eyalet ve belediye bazında farklı vergi politikalarının uygulanması, yabancı yatırımcılar için sistemi anlamakta büyük zorluklar oluşturmaktadır.

1 Ocak 2008 tarihi itibarıyla şirket vergisi reformu yürürlüğe girmiştir. Yeni değişikliğe göre, kurumlar vergisinin yüzde 25 oranından yüzde 15'e indirilmiş, 01.01.2009 tarihinden itibaren oluşan sermaye kazançlarından vergi alınması, tek kişilik girişimlere veya şahıs ortaklıklarına kar biriktirme imtiyazları verilmesi, sanayi ve işletme vergisinde değişiklikler yapılması düzenlenmiştir. Yine şahıs ve sermaye şirketlerinde, yabancı finansmanlardan dengesiz bir biçimde yüksek faiz yüklerinin vergiden bir bütün olarak indirilmesi engellenecektir. Almanya'da ekonomik faaliyette bulunan yatırımcılar açısından, gelir vergisi, kurumlar vergisi, ticari ve sanayi işletme vergisi ve katma değer vergisi dikkat edilmesi gereken vergi türleridir.

Çifte vergilendirme

Ülkeler arası çifte vergilendirilmeyi önlemek için, Almanya bazı ülkelerle çifte vergilendirme antlaşmaları yapmıştır. Genelde Almanya tarafından imzalanmış olan çifte vergilendirme antlaşmaları muafiyet ile sonuçlanmaktadır. Antlaşmalarda, sadece bir devlet tarafından vergilendirmesi kararlaştırılmaktadır. Gelir vergisinde, gelirin ne çeşit olduğu ve nerede kazanıldığına bakılmaktadır. Diğer ülkede kazanılan gelirler vergiden muaf tutulmaktadır. İlgili çifte vergilendirmeyi önleme anlaşmasına göre vergi muafiyetine veya mahsubuna ilişkin bilgiler vergi dairesinden edinilebilir. Burada hemen, Almanya ile Türkiye arasındaki çifte vergilendirme antlaşmasının 01.01.2011 tarihinden itibaren yürürlükte olmadığını belirtmek isteriz. Ülkeler arasında yeni bir antlaşma imzalanmış ve fakat henüz yürürlüğe girmemiştir.

Hangi şirket türü daha uygundur?

Alman kanun koyucu, sermaye şirketlerinin vergi yükleri ile şahıs şirketlerinin vergi yüklerini uyumlaştırmaya çalışmaktadır. Buna rağmen, vergi yükümlüsünün şirket türünü seçerken dikkatli olması gerekmektedir, zira arada hala farklar mevcuttur. Kazanç yapan sermaye veya şahıs şirketlerinin vergi yükü 2010 yılında yüzde 30 ile yüzde 34 arasında değişmektedir. Buna karşılık, devamlı olarak vergilendirilen şahıs şirketi ve ortakları için belirlenen vergi yükü, gerçek

kişi ortağı olan sermaye şirketlerinden yüzde 2,5 daha azdır. Bu nedenle şirket eğer, karın yeniden yatırılması stratejisini uyguluyorsa sermaye şirketi, eğer dağıtım yapıyorsa şahıs şirketinin tercih edilmesi uygun olacaktır.

Gelir vergisi

Gelir vergisi (Einkommensteuer) ile gerçek kişilerin gelirleri vergilendirilmektedir. Bu durum aynı zamanda, şahıs şirketleri bünyesinde elde edilen gelirler için de geçerlidir, çünkü bu şirketlerin ortakları şeffaf vergilendirme prensibi uyarınca vergi mükellefi sıfatı taşımaktadırlar. Şirket vergisi reformuna göre, şahıs şirketlerinin, kazançlarını şirkette bırakmaları veya biriktirmeleri halinde, bu şirkete gelecekte yüzde 28,25 oranında vergilendirme hakkı tanımaktadır. Bu yolla kurumlar vergisinde yapılan indirimle paralel olarak, şahıs şirketleri bakımından da vergi indirimi sağlanmıştır. Evi veya mutakat ikametgahı Almanya’da bulunan kişiler tam vergi mükellefidirler. Evi veya mutakat ikametgahı Almanya dışında bulunan kişiler yurtiçinde elde edilen gelirlere yönelik olarak dar vergi mükellefidirler. Gelir vergisi yedi gelir türü üzerinden tahsil edilir:

- Bağımsız olmayan çalışmadan elde edilen gelirler (ücret vergisi)
- Yatırım gelirleri (nema vergisi)

- Serbest meslek kazançları
- Ticari ve sanayi işletmelerden elde edilen gelirleri
- Tarım ve ormancılıktan elde edilen gelirler
- Kira gelirleri
- Diğer gelirler

Almanya’da tanınmış kamu tüzel kişi statüsündeki bir dini birliğe üye olan bir kişi aynı zamanda, gelir vergisi ile bağlantılı olarak, kilise vergisine (Kirchensteuer) tabi tutulabilir. Buna ek olarak 1990 yılından beridir, Doğu Almanya ile birleşme nedeniyle, sadece Batı Almanya’da yaşayan gelir vergisi yükümlülerinden alınan dayanışma harcı (Solidaritätszuschlag) mevcuttur. Bu harcın yirmi yılı aşkın zamandır alınması birçok vergi yükümlüsü için adaletsiz olarak görülmektedir. Bunun yanında, gider olarak işletme giderleri, reklam harcamaları ve diğer yükümlülükler yıllık gelir vergisi beyannamesinde gösterilebilir. Maliye Bakanlığı, ön ödemeye ilişkin düzenleme yapmaya yetkilidir. Ücret vergisi ise, işçinin gelir vergisidir. İşveren için önemi, işverenin bu vergiyi doğrudan vergi dairesine yatırmasının zorunlu olmasında yatar. Vergi yükümlüsü olan işçiye, mahsup edilebilecek vergi yüklerini, her yılın sonunda vergi dairesine bildirme ve böylece duruma göre vergi iadesi alma imkanı tanınmıştır.

Kurumlar vergisi

Kurumlar vergisi (Körperschaftsteuer) tüzel kişilere ait gelir vergisidir ve şu an itibarıyla oranı yüzde 15’tir. Sermaye şirketlerinin toplam vergi yükü yaklaşık yüzde 30’dur. Almanya’dan idare edilen veya merkezi Almanya’da bulunan tüzel kişiler, şahıs şirketleri ve malvarlıkları sınırsız olarak vergi mükellefidirler.

Ticari ve sanayi işletme vergisi

Her ticari ve sanayi işletme, Almanya’da faaliyet gösterdiği sürece, ticari ve sanayi işletme vergisine (Gewerbesteuer) tabidir. Serbest meslek sahipleri ise, bu vergiye tabi değildir. İşletmenin, adına faaliyet gösterdiği müteşebbis vergilendirilir. Şahıs şirketlerinde şeffaf olmayan bir vergilendirme söz konusudur; bir başka deyişle şahıs yerine şirket vergilendirilir. İşletme vergisi, gerçek kişilerde ve şahıs şirketlerinde gelir vergisine dahil edilir. Vergiye tabi olmayan miktarlar nedeniyle küçük veya yeni kurulmuş işletmeler, ilk yıllarda ticari ve sanayi işletme vergisi ödemezler. Bazı nedenlerden, işletme vergisi belediyeden belediyeye önemli değişiklikler gösterebilir. Örneğin, Münih’teki işletme vergisi, Nordfriesland Eyaleti’ndeki küçük bir şehir olan Norderfriedrichskoog’dan 2,5 kere daha fazladır.

Katma değer vergisi

Bir müteşebbisin, ücret karşılığı Almanya’da yaptığı her teslimat veya verdiği her hizmet, katma değer vergisine (Mehrwertsteuer veya Umsatzsteuer) tabidir. Müteşebbis ödemek durumunda olduğu katma değer vergisini ön vergi olarak kendine ait asıl vergi borcundan indirebilir. Bu izni vermeye yetkili olan kurum Vergi Dairesi’dir. Genel vergi oranı şu an itibarıyla yüzde 19’dur. İndirimli vergi oranları; gıda maddeleri, kitap ve dergiler ile bilim ve sanat ürünleri ve hizmetleri için yüzde yedi’dir.

İletişim

Rumpf Rechtsanwälte, Stuttgart
Tel.: 0711/ 997 977 0
linberg@rumpf-rechtsanwaelte.de

Rumpf Consulting Danışmanlık Hizmetleri Ltd. Şti., İstanbul
Tel.: 0090/ 216/ 546 00 02